

שמונה עשרה לשלש רגלים – כמנהג ארץ ישראל

Our understanding of the middle ברכה of עשרה עשרה for ראש חודש when it falls on a weekday may be enhanced by examining the middle ברכה of עשרה עשרה for the שלש רגלים, the holidays, according to מנהג ארץ ישראל. Professor Ezra Fleischer beginning on page 93 of his book: תפילה ומנהגי תפילה ארץ ישראליים בתקופת הגניזה, in the chapter entitled: עמידת, שלוש הרגלים והימים הנוראים בתפילתם של בני ארץ ישראל, provides the following introduction to the prayer:

תפילה ומנהגי תפילה ארץ ישראליים בתקופת הגניזה – לעומת הגיוון המופלג שבו מצטיינת תפילתם של בני ארץ ישראל בנוסחי עמידות השבת (וראשי החדשים), כולטת במפתיע אחדותה של לשון ברכת קדושת היום בעמידות החגים שלהם. על נוסחם של בני ארץ ישראל כברכה הזאת לא ידענו כלום עד גילויה של הגניזה. רמזים מעורפלים ועקיפים שדיברו בסוגיה זו בתלמוד הירושלמי, במסכת סופרים ובקצת מקורות חיצוניים עוררו התפעלות והוסר אימון. אבל מתנה הגניזה היתה שופעת בנקודה הזאת: היא חשפה לפנינו את נוסחם של בני ארץ ישראל בעמידות החג בעדיות רבות, מפליאות לא מעט הם בריבויין והן במליאותן. עדיות אלו עוררו מוקדם מאוד סקרנות במחקר:

Translation: Despite the large number of variations within Nusach Eretz Yisroel that typify the prayers of Shabbos and Rosh Chodesh, it is striking that the wording of the middle Bracha of Shemona Esrei for the various Tefilos of Yom Tov are so similar. Prior to the discovery of the Cairo Geniza, our knowledge of those prayers was limited. Unclear and indirect clues to the wording of those prayers appear in the Talmud Yerushalmi, Maseches Sofrim and a few external sources. They aroused curiosity and some disbelief. However, the gifts bestowed upon us by the Geniza were particularly generous in this area: many copies of the wording of Shemona Esrei for Yom Tov recited by those who followed Nusach Eretz Yisroel were revealed for us. It is quite astonishing that so many complete examples were found and they immediately attracted the attention of researchers.

כבר בשנת 1911 פרסם י"מ אלבוגן מאמר חשוב בנושא זה, ובו ליקט וההידר מספר ניקר של קטעי עמידה ארץ ישראליים לחגים. מבין מחקרי התפלה הראשונים שנתבססו על קטעי הגניזה מאמר זה היה המלא ביותר. הוסיפו על החומר חוקרי גניזה מאוחרים יותר, י' מאן, ש' אסף וא' שייבר, והדברים ראויים כעת לסיכום, לא רק מפני שהחומר שנתגלה עד כה מפוזר ופרגמנטארי וכמה ממרכיביו טעונים ליבון ובירור, אלא גם מפני שמצב העניינים מצריך בנקודה הזאת המלך של הכללה, לקראת הסקת מסקנות ראשונות.

Translation: Already in 1911, I. M. Elbogen published an important article on this subject. He gathered and commented on a number of examples of Shemona Esrei for the holidays according to Minhag Eretz Yisroel. Although other researchers also published material that was centered on these examples of Eretz Yisroel liturgy, Elbogen's article was the most comprehensive. Later Geniza researchers such as Y. Mann, S. Assaf, A. Sheiber added to the data. Now seems an appropriate time to summarize what has been found, not only because the available data is otherwise scattered and fragmentary but also because a need to clarify and explain what has been assembled exists. It is time to take a global look at the material and to begin to draw some conclusions about it.

ברכת קדושת היום בעמידת שלוש הרגלים של בני ארץ ישראל הקדומים אינה רחוקה מנוסחה לפי המקובל בימינו. רוב הנושאים המופיעים בברכה בנוסח ארץ ישראל באים גם העמידות שלנו, המוחזקות 'בבליות', וגם הלשונות המעמידים לבוש לנושאים הללו קרובים תכופות זה אל זה.

לפעמים עולים מנוסחם של בני ארץ ישראל משפטים ופיסקאות המשמים בנוסחי בבל בתפילות אחרות, תופעה המלמדתנו שוב על נידותם הרבה של ניסוחים וקטעים בעולמה של התפילה בכלל.

Translation: The middle Bracha of Shemona Esrei for Yom Tov, known as the sanctification of the day, recited by those who followed Minhag Eretz Yisroel, is not that different from the standard version we recite today. Many of the topics covered in the Bracha according to Minhag Eretz Yisroel appear in our standard version, known as the Babylonian version, and the wording that expresses those themes is frequently very similar in both customs. It is also not unusual to find that some of the phrases and paragraphs found in the version according to Minhag Eretz Yisroel appear elsewhere in the Babylonian Siddur, a phenomena that reminds us that within the world of Tefila, words and phrases often migrated from Nusach to Nusach.

מצד אחר יש לתפילתם של בני ארץ ישראל הקדומים בנקודה הזאת כמה קווי יחוד המבליטים בבירור את הגבול המבדיל בינה ובין מנהג בבל להסתעפויותיו. השוני העקרוני שבין שתי השיטות טמון בין השאר בעובדה שבני ארץ ישראל בנו את קדושת היום של כל עמידות החגים שלהם בנוסח כמעט זהה, בעוד בני בבל העמידו נוסחים שונים לעמידות הערבית השחרית והמנחה הזו ולעמידות המוסף מזה. שוני עקרוני נוסף בין שני הנוסחים עולה מהתייחסותם אל המקרא: בני בבל לא שילבו בעמידות שלהם פסוקי מקרא, לבד ממה שציטטו את פסוקי קרבנות החגים בעמידות המוסף, בעוד בני ארץ ישראל פתחו נוסח לרווחה למקראות, והביאו בו סך לא קטן של פסוקים מענייני כל חג וחג. מתוך כך נעשה נוסחם של בני ארץ ישראל ספציפי יותר וקשור יותר לעניין המועדים השונים: בנוסחי בבל אין העמידות מזכירות את החג שהמתפלל עומד בו אלא בפתחת הברכה (בפיסקת 'ותתן לנו') ובפיסקת 'יעלה ויבוא', בעוד שאר לשונות גוף הברכה מדברים בחגים בכלל. גם חתימת הברכה ('מקדש ישראל והזמנים') סתמית. בתפלתם של בני ארץ ישראל צויין החג הנתון גם בפתחת הברכה, גם (פעמיים!) ב'יעלה ויבוא', גם בצרורות של פסוקים, גם בסמוך לחיתום הברכה, וגם במטבע החיתום עצמו.

Translation: On the one hand, the wording of the Yom Tov Shemona Esrei according to those who followed Minhag Eretz Yisroel shares many elements with the version found in Minhag Bavel, thus blurring the line that divides Minhag Eretz Yisroel from Minhag Bavel. The key difference in the wording of the Yom Tov Shemona Esrei within the two groups can be identified as the fact that those who followed Minhag Eretz Yisroel built the Bracha known as "the sanctification of the day" for all the Tefilos of Yom Tov, including Mussaf, around the same basic wording while those who followed Minhag Bavel, composed different versions of the Bracha, with Shemona Esrei of Maariv, Shacharis and Mincha sharing one text, while the middle Bracha for Tefilas Mussaf Shemona Esrei included a different text. One additional difference revolves around how each Minhag employs verses from Tanach: Minhag Bavel does not call for the recital of any verses except that in Tefilas Mussaf Shemona Esrei it includes verses that describe the Mussaf sacrifice. For Minhag Eretz Yisroel, in contrast, the practice of including verses from Tanach appears regularly. Minhag Eretz Yisroel includes in its version of the Yom Tov Shemona Esrei not a small number of verses, all of which describe elements of each holiday. This results in the wording of the middle Bracha of Shemona Esrei on Yom Tov according to Minhag Eretz Yisroel being more closely linked to the theme of each holiday. In Minhag Bavel, the Bracha includes few references to each individual holiday except in its opening (in the paragraph that begins: Va'Titain Lanu) and in the paragraph known as Ya'Aleh V'Yavo, while the remainder of the wording of the Bracha addresses the holiday in general terms. In addition, the closing Bracha

להבין את התפלה

(Mikadesh Yisroel V'Hazmanim) in Minhag Bavel is not specific to any holiday. Compare that text to the wording found in the version of the Bracha according to Minhag Eretz Yisroel; the specific holiday is referred to in the opening of the Bracha, twice in Ya'Aleh V'Yavo, in the collection of verses from the Torah that describe the holiday, again just before the end of the Bracha and in the text of the closing Bracha.

אף על פי שכל עמידות החגים היו זהות בארץ ישראל, כאמור לעיל, בכל זאת היה בין עמידת המוסף לשאר העמידות הבדל קטן. הוא נגע לשלוש נקודות בנוסח התפילה. האחת – שבמוסף בפתחת הברכה, בסוף פסקת 'ותתן לנו', הוחלף הטור 'לשמחה וליום טוב ולמקרא קודש' בטור 'להקריב בו קרבן מוסף'; השנייה – שהמקראות ששולבו בעמידות המעריב השחרית והמנחה הוחלפו במוסף בפסוקי הקרבנות, והשלישית – שבסוף גוף הברכה צורף במוסף משפט אחד קצר: 'ונעשה לפניך את חובותינו, תמידי יום וקרבן מוסף'. המשפט הזה כבר מצאנו לעיל בכמה נוסחים, והוא טיפוסי לעמידות המוסף הארץ ישראליות. לפי הירושלמי (ברכות פ"ד ה"ו, ה"ג), מי שהוסיף משפט זה על הנוסח הרגיל של העמידה בכר עשאה בכך עמידה של מוסף. בירושלמי נחלקים שם רב ושמואל אם צריך בכלל לתת ייחוד בעמידות המוסף. רבי יוסי, אמורא ארץ ישראל בן המהצאית הראשונה של המאה הרביעית, מעמיד את המשפט הנזכר ב'הידוש' מספיק כדי שהמתפלל מוסף בנוסח של עמידה רגילה יצא ידי חובתו. בצדק העיר על כך אלבוגן שדעתו של ר' יוסי לא היתה בודאי דעת יחיד, אלא ביטאה את הנהוג הקובל בימיו ובמקומו.

Translation: Although the basic wording within the middle Bracha of Shemona Esrei for the holidays is similar for all times of the day, as we noted earlier, there are some small differences that appear within Shemona Esrei for Mussaf. The differences are found in three places within Shemona Esrei. First-in Tefilas Mussaf, in the opening part of the Bracha, at the end of the paragraph that begins: Va'Titain Lanu, instead of saying: L'Simcha Oo'L'Yom Tov Oo'Li'Mikra Kodesh, it provides: L'Hakriv Bo Korban Mussaf. Second-the verses that are included within Shemona Esrei for Maariv, Shacharis and Mincha are replaced by verses that refer to the sacrifice of the day in Tefilas Mussaf. Third: at the end of the Bracha one sentence is added in Tefilas Mussaf; i.e. V'Na'Aseh Li'Phanecha Es Chovoseinu, Temidei Yom, V'Korban Mussaf. We referred to this line earlier. The line is a distinct feature of the Shemona Esrei that is recited for Mussaf according to Minhag Eretz Yisroel. According to the Talmud Yerushalmi (Brachos Chapter 4, Halacha 6) whoever adds this sentence to the standard text of Shemona Esrei has fulfilled his obligation to recite a special prayer for Tefilas Mussaf. In the Talmud Yerushalmi, we find a disagreement between Rav and Shmuel as to whether it is necessary at all to make the Shemona Esrei for Mussaf unique. Rabbi Yossi, an Amora from Eretz Yisroel who lived in the first half of the 400's CE, identifies that line as qualifying as sufficient "fresh wording" to the point that the balance of the text of Shemona Esrei can be the same as the other Shemona Esrei's for Yom Tov. Elbogen correctly notes that the opinion of Rabbi Yossi is not the opinion of a single individual but rather reflects the general practice in his time and in his location.

The standard form of the middle ברכה of עשרה for the שלש רגלים, the holidays, according to מנהג ארץ ישראל is as follows¹:

*The descendants of the Jewish People You favored above all
You had them approach at Mount Sinai*

אתה בחרת בישראל עמך מכל עם
זרע ישורון רצית מכל לשון
ותגישם לפני הורב

1. I translated only those lines that are not found in the current version of מוסף שמונה עשרה for the שלש רגלים.

*You drew them near at Mount Sinai
 You presented them with just laws
 And a true Torah
 A healthy way of life
 That if a person follows that way of life, he lives favorably*

ותקרבם באהבה סביבות הר סיני
 ותתן להם משפטים ישרים
 ותורות אמת
 חקים ומצוות טובים
 אשר יעשה אותם האדם וחי בהם

ותתן לנו י-י א-להינו באהבה
 מועדים לשמחה
 את יום מקרא קודש הזה
 את יום . . . הזה
 (לשמחה וליום טוב ולמקרא קודש)
 (למוסף: להקריב בה קרבן מוסף)

ככתוב בתורתך² . . .
 א-להינו וא-להי אבותינו גלה כבוד מלכותך
 מלוך על עמך ישראל במהרה
 הופע והנשא עלינו לעיני כל חי
 וקרב פזורינו מבין הגוים
 ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ
 והביאנו ה' א-להינו לציון עירך ברנה
 ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם
 ויאמרו מעשיך ה' א-להי ישראל מלך
 ומלכותו בכל משלה

אנא א-להינו יעלה ויבא
 יגיע יראה ירצה ישמע יזכר יפקד
 זכרוננו פקדוננו
 זכרון עמך
 עירך ארצך היכלך מקדשך מעונ
 זבולך עדתך נוך פליטתך
 לפניך לטובה לרחמים
 ביום מקרא קודש הזה
 ביום . . . הזה
 זכרנו בו לטובה ה' א-להינו
 פקדנו בו לברכה ולרחמים מלכינו

*Your city, land, home, place of service, center
 Temple, place of congregation, home, refuge*

2. The verses for the different holidays are provided in the Supplement.

להבין את התפלה

Guard, benefit, rescue, have compassion

חוסה אתה ה' א-להינו
הגן הרוח הצל וחמול
ורחם עלינו והושיענו
והגנו וענינו והרוח לנו מצרותינו
כי אליך עינינו
כי א-ל מלך חנון ורחום אתה לבדך נקראת
ויהי יום מקרא קודש הזה
יום . . . הזה
סוף וקץ לכל צרותינו
תחלה וראש לישועתינו

Our eyes will light up in the home of our yearning

ועינינו תאיר בבית מאוינו
ושם נראה לפניך בשלש פעמי רגלינו
ככתוב בתורתך:
שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך
את פני י-י א-להיך במקום אשר יבחר
בהג המצות ובהג השבעות ובהג הסכות
ולא יראה את פני י-י ריקם
איש כמתנת ידו
כברכת י-י א-להיך אשר נתן לך

והשיאנו י-י א-להינו
את ברכת מועדיך לשלום
כאשר ואמרת ורצית
כן תברכנו סלה
כי בעמך ישראל בחרת
ואותנו קידשת
(ויום מקרא קודש הזה
יום . . . הזה
באהבה ובשמחה הנחלתנו)
(למוסף: ונעשה לפניך את חובתינו
תמידי יום וקרוב מוסף)

ברוך אתה י-י מקדש ישראל . . . ומועדי שמחה והזמנים (והרגלים) ומקראי קדש.

The significance of this version of *עשרה שמונה* lies in the fact that it does not include the line that begins: *מפני הטאינו*. It is clear therefore that the version of the middle *ברכה* of *שמונה* that begins: *ראש חודש* when it falls on a weekday that we currently recite has its roots in *מנהג ארץ ישראל* while the middle *ברכה* of *עשרה שמונה* for *ראש חודש* when it falls on a *שבת* that

we currently recite which includes the words: לפי שהטאנו has its roots in מנהג בבל.

The following excerpts from מסכת סופרים are among the early clues that were available before the discovery of the Cairo Geniza as to the wording of the middle ברכה of שמונה עשרה for the מנהג ארץ ישראל according to שלש רגלים:

מסכת סופרים פרק יט הלכה א-בפסח, בין בתפילה בין בכוס, צריך להזכיר, ביום טוב מקרא קודש הזה, ביום חג המצות הזה. ובחולו של מועד אומר, במועד חג המצות הזה. בשביעי אומר, ביום שביעי העצרת הזה, ואין מזכיר בו חג, לפי שאינו חג בפני עצמו.

Translation: On Pesach, whether it is in Shemona Esrei or as part of Kiddush, one must say: B'Yom Tov Mikra Kodesh Ha'Zeh, B'Yom Chag Ha'Matzos Ha'Zeh. On Chol Ha'Moed, one must say: B'Moed Chag Ha'Matzos Ha'Zeh. On the seventh day of Pesach, one must say: B'Yom Shevi'i Ha'Atzeres Ha'Zeh-one should not refer to the day as a Chag because the day does not represent an independent holiday.

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק יט הלכה ב-בחג השבועות אומרים, ביום טוב מקרא קודש הזה, וביום חג השבועות הזה. וערבית ושחרית ומנחה, שוין בתפילות.

Translation: On Shavuot one says: B'Yom Tov Mikra Kodesh Ha'Zeh Oo'V'Yom Chag Ha'Shavuos Ha'Zeh. The same text is used for Tefilas Arvis, Shacharis and Mincha.

מסכת סופרים פרק יט הלכה ג-בראש חדש ניסן צריך להזכיר, ראש ראשי חדשים הזה. ובראש השנה, ביום טוב מקרא קודש הזה, ובראש חדש הזה, וביום ראש השנה הזה, וביום תקע שופר הזכרון הזה.

Translation: On Rosh Chodesh Nissan one must say: Rosh Roshei Chodoshim Ha'Zeh. On Rosh Hashonah one says: B'Yom Tov Mikra Kodesh Ha'Zeh Oo'B'Rosh Chodesh Ha'Zeh, Oo'V'Yom Rosh Hashonah Ha'Zeh, Oo'V'Yom T'Kab Shofar Ha'Zicharon Ha'Zeh.

מסכת סופרים פרק יט הלכה ד-ביום הכיפורים אין מזכירין בו יום טוב, שאין יום טוב ביום צום, אלא אומרים, ביום מקרא קודש הזה, ביום צום העשור הזה, ביום מחילת העון הזה; והותם, מוחל וסולח לעוונותינו ולעונות עמו ישראל ברחמים ומכפר על פשעיהם מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום צום הכיפורים והזמנים ומקראי קודש. ואין מזכירין בו לא מועד ולא שמחה, שאין שמחה בלא אכילה.

Translation: On Yom Kippur, we do not say that it is a Yom Tov because a fast day does not qualify to be a Yom Tov. Instead we say: B'Yom Mikra Kodesh Ha'Zeh, B'Yom Tzom Ha'Esor Ha'Zeh, B'Yom Mechilas Ha'Avon Ha'Zeh; and we conclude with the Bracha: Mochel V'Soleach . . . Mikadesh Yisroel V'Yom Tzom Ha'Kippurim V'Ha'Zmanim Oo'Mikrai Kodesh. We do not include the word: Mo'Ed nor the word: Simcha because we are not capable of feeling Simcha on a day on which we fast.

מסכת סופרים פרק יט הלכה ה-וכשם שמקלסין ראש השנה ויום הכיפורים, כך מקלסין ימים טובים בתפילה, במוסף, במנחה, ובערבית. והיכן קילוסן, א-להינו וא-להי אבותינו גלה כבוד מלכותך עלינו כו', ואחריו, אנא אלהינו יעלה ויבא כו', והשיאינו כו'. והתימתו, ברוך מקדש עמו ישראל ומועדי שמחה והזמנים ומקראי קודש.

Translation: Just as we praise Rosh Hashonah and Yom Kippur so too we praise the holidays in Shemona Esrei in Tefilas Mussaf, Mincha and Arvis. In what part of Shemona Esrei do we include words of praise? When we say: Elokeinu V'Elokei Avoseinu Galei Kavod Malchuscha Aleinu etc. and then with Ya'Aleh V'Yavo and V'Ha'A'S'i'ainu. The closing Bracha is recited as follows: Baruch . . . Mikadesh Amo Yisroel Oo'Mo'Adei Simcha V'Ha'Zmanim Oo'Mikra'ei Kodesh.

SUPPLEMENT

The שלש For The שמונה עשרה, Of ברכה, That Were Added To The Middle פסוקים According To מנהג ארץ ישראל רגלים

יום טוב ראשון של פסח

בעמידות הרגילות:

ככתוב בתורתך: ויקרא פרק כג–(ד) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדם: (ה) בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לה': (ו) ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לה' שבעת ימים מצות תאכלו: (ז) ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו: שמות פרק יב פסוק מב–ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני ישראל לדרתם:

במוסף:

במדבר פרק כח– (טז) ובחדש הראשון בארבעה עשר יום לחדש פסח לה': (יז) ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג שבעת ימים מצות יאכל: (יח) ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו: (יט) והקרבתם אשה עלה לה' פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימם יהיו לכם: (כ) ומנחתם סלת כלולה בשמן שלשה עשרנים לפר ושני עשרנים לאיל תעשו: (כא) עשרון עשה תעשה לכבש האחד לשבעת הכבשים: (כב) ושעיר הטאת אחד לכפר עליכם: (כג) מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה: (כד) כאלה תעשו ליום שבעת ימים לחם אשה ריח ניחח לה' על עולת התמיד יעשה ונסכו:

במוספי חול המועד פסח:

במדבר פרק כח– (יט) והקרבתם אשה עלה לה' פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימם יהיו לכם: (כ) ומנחתם סלת כלולה בשמן שלשה עשרנים לפר ושני עשרנים לאיל תעשו: (כא) עשרון עשה תעשה לכבש האחד לשבעת הכבשים: (כב) ושעיר הטאת אחד לכפר עליכם: (כג) מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה: (כד) כאלה תעשו ליום שבעת ימים לחם אשה ריח ניחח לה' על עולת התמיד יעשה ונסכו:

שביעי של פסח

בעמידות הרגילות:

ויקרא פרק כג–(ח) והקרבתם אשה לה' שבעת ימים ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו: שמות פרק יג פסוק ו–שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג לה':

דברים פרק טז פסוק ח-ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' אלהיך לא תעשה מלאכה: שמות פרק יב פסוק יח-בראשן בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב:

במוסף:

במדבר פרק כח-(כה) וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו:

שבועות

בעמידות הרגילות:

דברים פרק טז-(ט) שבעה שבעת תספר לך מהחל חרמש בקמה תחל לספר שבעה שבועות: (י) ועשית חג שבועות לה' אלהיך מסת נדבת ידך אשר נתן כאשר יברכך ה' א-להיך:

במוסף:

במדבר פרק כח-(כו) וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו: (כז) והקרבתם עולה לריח ניחח לה' פרים בני בקר שנים איל אחד שבעה כבשים בני שנה: (כח) ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר האחד שני עשרנים לאיל האחד: (כט) עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים: (ל) שעיר עזים אחד לכפר עליכם: (לא) מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימים יהיו לכם ונסכיהם:

יום ראשון של סוכות:

בעמידות הרגילות:

ויקרא פרק כג-(לג) וידבר ה' אל משה לאמר: (לד) דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה': (לה) ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו: ויקרא פרק כג-(מ) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים: (מא) וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים בשנה חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו: (מב) בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת: (מג) למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני ה' א-להיכם: (מד) וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל:

במוסף:

במדבר פרק כט-(יב) ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו וחגתם חג לה' שבעת ימים: (יג) והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר אילים שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימים יהיו: (יד) ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר האחד לשלשה עשר פרים שני עשרנים לאיל האחד לשני האילים: (טו) ועשרון עשרון לכבש האחד לארבעה עשר כבשים: (טז) ושעיר עזים אחד חטאת מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכה:

להבין את התפלה

במוספי חול המועד סוכות:

הפסוקים המתאימים לכל יום. במדבר פרק כט–(יז) וביום השני פרים בני בקר שנים עשר אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (יח) ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפט: (יט) ושעיר עזים אחד הטאת מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסכיהם: (כ) וביום השלישי פרים עשתי עשר אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (כא) ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפט: (כב) ושעיר הטאת אחד מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסכה: (כג) וביום הרביעי פרים עשרה אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (כד) מנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפט: (כה) ושעיר עזים אחד הטאת מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכה: (כו) וביום החמישי פרים תשעה אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (כז) ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפט: (כח) ושעיר הטאת אחד מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסכה: (כט) וביום הששי פרים שמנה אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (ל) ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפט: (לא) ושעיר הטאת אחד מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכיה: (לב) וביום השביעי פרים שבעה אילם שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימם: (לג) ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפטם: (לד) ושעיר הטאת אחד מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכה: (לה) ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו:

שמיני עצרת:

בעמידות הרגילות:

ויקרא פרק כג–(לו) שבעת ימים תקריבו אשה לה' ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה לה' עצרת הוא כל מלאכת עבודה לא תעשו: ויקרא פרק כג–(לט) אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג ה' שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון:

ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר³ [או נאמר]–מלכים א פרק ה פסוק סו–ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו:

ובכתבי הקודש נאמר [או ובדברי קדשך כתוב לאמר]–נחמיה פרק ה פסוק יח–ויקרא בספר תורת הא–להים יום ביום מן היום הראשון עד היום האחרון ויעשו חג שבעת ימים וביום השמיני עצרת כמשפט:

(ונאמר) יחזקאל פרק מג פסוק כז–ויכלו את הימים ס והיה ביום השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח את עולותיכם ואת שלמיכם ורצאתי אתכם נאם א–דני ה':

3. Professor Fleischer points out that he found פסוקים other than from the תורה only in the שמונה עשרה for שמיני and he had no explanation as to why it was done for שמיני only. See page 109 of his book.